IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nr 97)**

z dnia 14 grudnia 2021 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nr 97)

14 grudnia 2021 r.

Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, obradująca pod przewodnictwem poseł **Urszuli Pasławskiej (KP)**, przewodniczącej Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie informacji na temat funkcjonowania Konwencji Karpackiej w obszarze: środowisko, turystyka oraz wykorzystanie zasobów wód mineralnych i termalnych w Karpatach.

W posiedzeniu udział wzięli: **Małgorzata Golińska** sekretarz stanu, główny konserwator przyrody w Ministerstwie Klimatu i Środowiska wraz ze współpracownikami, **Michał Dzięgielewski** dyrektor Departamentu Lecznictwa Ministerstwa Zdrowia, **Katarzyna Zalasińska** dyrektor Departamentu Ochrony Zabytków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, **Katarzyna Jagiełło** ekspert Polska 2050 oraz **Miłosz Szatan** asystent przewodniczącej Komisji.

W posiedzeniu wzięli udział pracownicy Kancelarii Sejmu: **Bartosz Bąk**, **Anna Rajewska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dzień dobry. Otwieram posiedzenie Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Witam serdecznie panią minister Małgorzatę Golińską, sekretarza stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska wraz ze współpracownikami. Witam przedstawicieli ministerstwa kultury oraz Ministerstwa Zdrowia. Na podstawie listy obecności stwierdzam kworum.

Informuję, że porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia przewiduje rozpatrzenie punktu dotyczącego informacji na temat funkcjonowania Konwencji Karpackiej w obszarze środowisko, turystyka oraz wykorzystanie zasobów wód mineralnych i termalnych w Karpatach. Jest to punkt w ramach planu pracy przegłosowany pół roku temu. W związku z tym, że jest zgoda i nie ma uwag, bardzo proszę panią minister o przedstawienie informacji.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, główny konserwator przyrody Małgorzata Golińska:

Dziękuję. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, Ramowa Konwencja o ochronie i zrównoważonym rozwoju Karpat, czyli właśnie tzw. Konwencja Karpacka przyjęta w 2003 r. weszła w życie w 2006 r., również Polska ją ratyfikowała pod koniec lutego 2006 r. To druga na świecie wielostronna umowa, która dotyczy pojedynczego regionu górskiego i została ustanowiona na zasadach traktatowych prawa międzynarodowego. Jej stronami jest siedem państw regionu karpackiego. Poza Polską są to: Czechy i Słowacja, Węgry, Serbia, Rumunia i Ukraina. Celem tej konwencji jest prowadzenie wszechstronnej polityki i współpraca na rzecz ochrony i zrównoważonego rozwoju Karpat tak, żeby wpłynąć na jakość życia, wzmocnić miejscową gospodarkę, społeczności lokalne, ale zachować przy tym też walory przyrodnicze i ochronić dziedzictwo kulturowe tego regionu. Konwencja Karpacka jest konwencją ramową tzn. że określa ogólne cele polityczne, które promują zintegrowane podejście do ochrony przyrodniczego i kulturowego dziedzictwa Karpat. Nie ustanawia konkretnych zobowiązań, ale zaprasza strony do współpracy na rzecz wdrażania uzgodnionych w niej zasad. Współpraca ta może przyjmować wiele

form, w tym programy w ramach konwencji, wspólne działania dwustronne, działania wielostronne. Do konwencji sukcesywnie opracowywane są protokoły tematyczne, które określają szczegółowe zobowiązania umawiających się stron w odniesieniu do poszczególnych dziedzin.

Prace konwencji toczą się na forum grup roboczych, jest ich osiem. Spotykają się z różną regularnością, z różną częstotliwością, a prace te są czy były koordynowane przez sekretariat konwencji. Były dlatego, że na ostatnim spotkaniu Konwencji Karpackiej na COP6 podjęto decyzję, aby poszczególne prace były prowadzone przez poszczególne państwa-strony. Protokoły, które dotyczą czy dotychczasowe grupy robocze do spraw różnorodności biologicznej i krajobrazowej dzisiaj będą prowadzone przez Czechów. Do spraw zrównoważonego leśnictwa wiodącą będzie Słowacja, do spraw klimatu, a za chwilę zmiana, do spraw zmian klimatu Węgrzy, do spraw zrównoważonej turystyki przypadło Polsce, do spraw zrównoważonego przemysłu, energii, transportu i infrastruktury również przypadło naszemu krajowi. W tematach rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich prowadzącym będzie Rumunia, w dziedzictwie kulturowym i wiedzy ludowej Słowacja. Natomiast od 2016 r. nie odbywały się spotkania grupy do spraw planowania przestrzennego.

Wdrażanie tej konwencji w Polsce koordynuje minister właściwy do spraw środowiska, dzisiaj minister klimatu i środowiska, a wspiera go Krajowy Punkt Kontaktowy, który jest obecnie ulokowany w Departamencie Ochrony Przyrody Ministerstwa Klimatu i Środowiska (stąd tutaj ze mną dzisiaj jest dyrektor tego departamentu pan Łukasz Rejt i pani naczelnik Bożena Haczek), a także Krajowy Komitet Sterujący, złożony z przedstawicieli resortów zaangażowanych, władz regionalnych, lokalnych, instytucji naukowych i również organizacji pozarządowych – Krajowy Komitet Sterujący co do zasady spotyka się raz w roku. Najważniejszym organem konwencji jest Konferencja Stron, która co do zasady odbywa się raz na trzy lata i każda z tych konferencji stron rozpoczyna prowadzenie prezydencji przez kolejny kraj. Obecnie prezydencję w pracach Konwencji Karpackiej prowadzi Polska. Wyznaczyliśmy sobie dwa priorytety. Po pierwsze, wzmocnić współpracę na szczeblu regionalnym i lokalnym. Po drugie, zaangażować do Konwencji Karpackiej Unię Europejską, ale zaangażować to znaczy, aby Unia Europejska przystąpiła do Konwencji Karpackiej.

Jeśli chodzi o temat środowiska, warto zwrócić uwagę, że konwencja nie odnosi się wprost do ochrony środowiska, nie wyznacza prawa, natomiast bazuje na uregulowaniach prawa międzynarodowego, które obowiązuje wszystkie strony. Warto wskazać, że ponad połowa powierzchni polskiej części Karpat objęta jest co najmniej jedną formą ochrony przyrody. Funkcjonuje tutaj aż sześć parków narodowych są to: Babiogórski, Gorczański, Tatrzański, Pieniński, Magurski i Bieszczadzki Park Narodowy, a także parki krajobrazowe i obszary chronionego krajobrazu. Niezwykle istotnym elementem krajobrazu Karpat są lasy, te z kolei charakteryzują się dużą lesistością. Lasy zajmują współcześnie ponad jedną trzecią obszaru Karpat.

Warto wskazać, że postanowienia konwencji odnoszące się do ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej zostały uszczegółowione w protokole o ochronie i zrównoważonym użytkowaniu różnorodności biologicznej i krajobrazowej do Ramowej Konwencji o ochronie i zrównoważonym rozwoju Karpat, a także w strategicznym planie działań. Celem tego protokołu jest wzmocnienie ochrony odtwarzania i zrównoważonego użytkowania biologicznej i krajobrazowej różnorodności Karpat, która niesie ze sobą korzyści dla obecnego i dla przyszłych pokoleń.

W 2017 r. strony opracowały i przedstawiły pierwsze raporty krajowe z wdrażania tego protokołu. Szczegółowe informacje, w jaki sposób jest prowadzone działanie, utrzymywanie, odtwarzanie zrównoważonego użytkowania siedlisk tych naturalnych i półnaturalnych, macie państwo w materiale. Tutaj wskazaliśmy zarówno na działania podejmowane przez przedstawicieli samorządów, jak i regionalnych dyrekcji ochrony środowiska czy Lasy Państwowe. Warto wskazać, że generalnie kluczową rolę, jeśli chodzi o wspieranie współpracy w ramach karpackiej sieci obszarów chronionych, odgrywają parki narodowe. Temat współpracy, którą prowadzą nasze parki z parkami narodowymi innych państw, również zawarliśmy w naszym materiale. Ważne, że całe to działanie

opiera się na szerokiej współpracy wszystkich interesariuszy, a więc zarówno Lasów Państwowych, RDOŚ, jak i organizacji pozarządowych.

Wdrażaniem protokołu różnorodności biologicznej zajmuje się grupa robocza ds. różnorodności biologicznej i krajobrazowej. W ostatnich latach jej prace koncentrowały się na tematyce dużych drapieżników w Karpatach. Udało się wypracować międzynarodowy plan działań na rzecz ochrony dużych drapieżników i zapewnienia łączności ekologicznej w Karpatach. Ten dokument został przyjęty na szczycie na COP6 w listopadzie 2020 r. Przygotowano również raport pt.: „Monitoring dużych drapieżników w Karpatach", który objął wszystkie siedem krajów Konwencji Karpackiej. Poza tymi kwestiami grupa robocza na swoich spotkaniach zajmuje się także bieżącym śledzeniem i koordynowaniem aktywności prowadzonych przez Karpacką Sieć Obszarów Chronionych, a także Karpacką Inicjatywę ds. Obszarów Podmokłych.

Jeśli chodzi o wykorzystanie zasobów wód mineralnych i termalnych, pewnie tutaj szersze informacje przedstawiłby minister zdrowia. Natomiast warto wskazać, że w Karpatach kwestie wykorzystania zasobów wód mineralnych i termalnych nie są bezpośrednio regulowane przez Konwencję Karpacką. Jednak konwencja podkreśla potrzebę stosowania przez strony zintegrowanego podejścia do gospodarowania zasobami ziemi, a także zrównoważonego wykorzystywania zasobów.

Karpaty położone są w jednostce hydrogeologicznej, która jest zwana prowincją karpacką. Zajmuje ona swym zasięgiem trzy regiony, są to: Karpaty zewnętrzne i wewnętrzne, a także zapadlisko przedkarpackie. Prowincja karpacka jest najbogatszą prowincją, jeśli chodzi o liczebność złóż wód podziemnych zaliczonych do kopalin, a więc wód leczniczych, wód termalnych, solanek. Na terenie prowincji udokumentowano ponad 70 takich złóż. Ten rejon charakteryzuje się również występowaniem różnego rodzaju typów wód leczniczych, a w rejonie Karpat wewnętrznych występuje również jeden z najważniejszych w Polsce zbiorników wód termalnych niecka podhalańska.

Temat wykorzystania wód podziemnych, zwłaszcza w kontekście geotermii jest jednym z celów Ministerstwa Klimatu i Środowiska, zależy nam aby wykorzystywać czy w większym stopniu wykorzystywać odnawialne źródła energii, a właśnie energia geotermalna pozyskana z wód termalnych ma duże znaczenie dla rozwoju gospodarczego naszego kraju, a jednocześnie na tamtych terenach stanowi jedno z ważniejszych wyzwań.

Szczegółowe informacje przedstawiliśmy państwu w materiale, który przekazaliśmy Komisji. Jeśli byłyby jakieś pytania, oczywiście jesteśmy do dyspozycji. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Bardzo dziękuję, pani minister. Poproszę przedstawiciela Ministerstwa Zdrowia o przedstawienie może nawet nie tej informacji, ponieważ tutaj jest bardzo dużo opisów uzdrowisk, natomiast, jakie państwo założyliście sobie cele, jakie realizujecie, jakie środki przeznaczacie na realizację Konwencji Karpackiej – w związku też z przewodnictwem – w ramach resortu zdrowia? Dziękuję.

Dyrektor Departamentu Lecznictwa Ministerstwa Zdrowia Michał Dzięgielewski:

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, ogólnie rzecz biorąc informacja, którą możemy przedstawić w tej chwili, jest o bieżącym wykorzystywaniu złóż wód. Jeżeli chodzi w ogóle o podział i klasyfikację tych wszystkich złóż wód leczniczych, nieleczniczych na terenie objętym Konwencją Karpacką, to wśród tych 73, z tych o których wspominaliśmy, złóż termalnych, cztery złoża są termalne-lecznicze, 12 złóż to czysto termalne do wykorzystania ewentualnie w ramach ochrony środowiska. Tak naprawdę mamy nieco większy problem w tej chwili niż z Konwencją Karpacką związany z leczeniem uzdrowiskowym, ponieważ w związku z dwoma latami epidemii COVID staramy się na bieżąco w tej chwili gasić pożary. Nie planujemy z takim wyprzedzeniem, ale jeżeli chodzi o złoża wód mineralnych, one są dobrze wykorzystywane na terenie objętym Konwencją Karpacką i wykorzystywane w bieżącej pracy uzdrowisk.

Planów, przyznam się szczerze, na razie nie zakładaliśmy, przynajmniej o spotkaniu dowiedziałem się przedwczoraj.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

To słabo, mówiąc językiem młodzieży. W związku z tym z tej informacji też niewiele wynika, panie dyrektorze. Oprócz opisu właśnie złóż i wód nie wiemy, jakie państwo cele założyliście. Pan również tych celów nie przedstawił.

Bardzo proszę przedstawiciela ministerstwa kultury. Pani jest, bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Ochrony Zabytków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego Katarzyna Zalasińska:

Witam uprzejmie. Katarzyna Zalasińska dyrektor Departament Ochrony Zabytków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Powiem tylko kilka najważniejszych informacji, jako że informacja na piśmie została państwu przekazana.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Króciutko też proszę: cele, środki, plany i efekty.

Dyrektor Departamentu Ochrony Zabytków MKiDN Katarzyna Zalasińska:

Tak właśnie, króciutko. Oczywiście do obszaru, który jest w zakresie działania resortu kultury odnosi się art. 11 Konwencji, który odnosi się do dziedzictwa kulturowego i wiedzy ludowej. W tym zakresie chciałam powiedzieć o dwóch sprawach, przede wszystkim o aktywności ekspertów, przedstawicieli ministerstwa kultury w zakresie prac samej konwencji, a to w związku z pracami nad protokołem o dziedzictwie kulturowym i wiedzą tradycyjną. Natomiast w wymiarze krajowym, trzeba podkreślić te działania, które wspierają właśnie, to, co jest istotą tego przepisu: edukację regionalną i ochronę dziedzictwa kultury tradycyjnej. W tym zakresie przede wszystkim realizowane jest to przez różnego rodzaju programy prowadzone przez ministra, programy dotacyjne, w tym program „Kultura ludowa i tradycyjna”, w tym ważny dla nas program „Mistrz tradycji”. Działanie i zawartość tych programów, które są cały czas rozwijane i wzmacniane, opisane zostały szczegółowo w informacji, która trafiła na państwa ręce.

Wspomnieć można tylko tyle, że w ramach właśnie tych działań dotacyjnych, wspierane są takie przedsięwzięcia jak Karpacki Festiwal Dziecięcy Zespołów Regionalnych, Międzynarodowy Festiwal Folkloru Ziem Górskich i wiele innych istotnych, z punktu widzenia, interesujących nas działań. Wspomniałam o tym bardzo ważnym programie „Mistrz tradycji”, który pozwala na stworzenie warunków finansowych dla przekazu międzypokoleniowego w środowiskach lokalnych.

Oprócz tego wymiaru krajowego realizujemy działania związane z realizacją art. 11 Konwencji poprzez naszą aktywność międzynarodową, budowanie współpracy z naszymi partnerami. W ramach konwencji UNESCO, bo wspomnieć należy, że wpisane na listę światowego dziedzictwa – razem z Ukrainą – są drewniane cerkwie w polskim i ukraińskim regionie Karpat. W tym zakresie ta współpraca jest stała, ponieważ to wyzwanie związane z listą wymaga prowadzenia stałych działań związanych z zachowaniem tego wpisu seryjnego.

Obecnie prowadzone są prace m.in. z partnerami z Czech nad nowym z wpisów – młynów papierniczych. Czyli odnosząc się do pytania, co na przyszłość, to jesteśmy w trakcie tego procesu. Jesteśmy po spotkaniu z naszymi odpowiednikami w Czechach, więc to są nie tylko te wpisy, które już zostały dokonane, ale te których należy się spodziewać w przyszłości.

Innym obszarem działalności jest Konwencja o niematerialnym dziedzictwie. Wpisy z naszego regionu, to jest jedna rzecz, ale też współpraca międzynarodowa. Złożyliśmy wniosek wraz z innymi państwami, w tym znowu z Republiką Czeską, o wpis flisactwa i tego wpisu spodziewamy się ewentualnie za rok. Jutro spodziewamy się wpisu naszego polskiego, lokalnego, dywanów kwietnych – więc to jest to, co w najbliższych dniach. Natomiast flisactwo i wpis flisaków z Ulanowa, razem z naszymi partnerami z innych państw z regionu Karpat, będzie najprawdopodobniej za rok. Właśnie w ramach tej współpracy międzynarodowej również planujemy kolejne, przyszłe wpisy zarówno na tę listę materialną, jak i niematerialną UNESCO. Bardzo serdecznie dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dziękuję za informację. Otwieram dyskusję. Bardzo proszę pani poseł Anita Sowińska. Bardzo proszę.

Poseł Anita Sowińska (Lewica):

Dzień dobry państwu. Skorzystam z okazji, ponieważ ostatnio widzieliśmy się z panią wiceminister Golińską w sprawie właśnie parków narodowych na początku lipca b.r. Tak jak słusznie pani minister zauważyła, parki narodowe pełnią tutaj kluczową rolę, jeżeli chodzi o ochronę tego obszaru karpackiego. Chciałabym zapytać, na jakim etapie jest przygotowanie ustawy o Parkach Narodowych? W lipcu b. r. pani wiceminister zapewniała nas, że będzie gotowa do grudnia b. r. lub na początku przyszłego roku, czyli za chwilkę mamy ten przyszły rok, tak że chciałam tutaj zapytać, jaki jest stan tych prac? Również, czy są już plany w ministerstwie poszerzenia parków narodowych w tym regionie karpackim, czyli np. Bieszczadzkiego Parku Narodowego, Magurskiego czy Pienińskiego? Jakie są to plany, albo ewentualnie, kiedy te plany powstaną?

Skorzystam również z okazji i zapytam jeszcze pana ministra, przedstawiciela Ministerstwa Zdrowia, ponieważ mamy pandemię i wiele osób cierpi na zespół pocovidowy, natomiast być może zainspiruję pana ministra tym, że już w latach 80. Japonia wprowadziła taki program kąpieli leśnych, to się nazywało Shinrin-yoku – był to ogólnonarodowy program – i być może warto by pochylić się nad tym. Oczywiście wody, te zasoby wód leczniczych są ważnym elementem. Natomiast być może warto by rozpocząć taki program leczenia również dróg oddechowych, ale także takiej równowagi psychicznej, którą daje nam las. Chciałabym zapytać pana ministra, czy chciałby pójść w tym kierunku i czy rozważy taką propozycję? Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Bardzo dziękuję. Również mam pytanie do resortu, do przedstawiciela pana ministra kultury, czy może pani mi odpowiedzieć na pytanie, jakiego rzędu środki wydatkowane były w ubiegłym roku, bo to byłoby najprościej, czyli w 2020 r. na realizację celów Konwencji Karpackiej? Drugie moje pytanie, czy ministerstwo kultury partycypuje również w kosztach inwestycji poza granicami Polski w ramach realizacji celów Konwencji Karpackiej?

Czy są jeszcze jakieś pytania? Jeżeli nie, to może najpierw oddam głos pani… Tak, bardzo proszę przedstawiciel WWF. Nie, przepraszam bardzo…

Ekspert Polska 2050 Katarzyna Jagiełło:

Polska 2050.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dobrze, bardzo proszę o przedstawienie się.

Ekspert Polska 2050 Katarzyna Jagiełło:

Dzień dobry państwu. Katarzyna Jagiełło doradczyni do spraw środowiska Polski 2050. Przyjdę w sukurs pani poseł Anicie Sowińskiej, bo także chciałam zapytać, w odniesieniu do Konwencji Karpackiej, która jest w tej chwili dokumentem, który nie ma dobrych, mocnych celów jakościowych. Wytyczne, które się czyta, są bardzo ogólne, ale jest tu jeden punkt art. 4, który mówi o potrzebie promowania odpowiedniego utrzymywania półnaturalnych siedlisk, odtwarzania pierwotnego stanu siedlisk degradowanych oraz wspierania, opracowywania i realizacji odpowiednich planów zarządzania i tutaj jest cały, długi pasaż o ochronie naturalnych i półnaturalnych terenów. Tutaj jeszcze raz bym podniosła te pytania o to, w jaki sposób – też w obliczu planów Komisji Europejskiej na zachowanie dla następnych pokoleń naturalnych obszarów lasów w całej Europie, co będzie dotyczyło także Polski – chcą państwo przystosować ochronę starodrzewiu i starych drzewostanów o cechach naturalnych w puszczy karpackiej, które są w tej chwili już prawie rok bronione przez stronę społeczną, która tam teraz cały czas, także w zimie, w śniegu blokuje wycinkę części tych terenów? Jest to jedno moje pytanie, a drugie właśnie o to, czy ministerstwo pozostaje w kontakcie z blokującymi te wycinki osobami? Wydaje się, że to jest idealna sytuacja, żeby poprawić relację z komisją,

zabezpieczyć polskie dziedzictwo przyrodnicze i też wypełniać lepiej założenia Konwencji Karpackiej, której jesteśmy stroną. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Bardzo dziękuję. Bardzo proszę, pani minister.

Sekretarz stanu w MKiŚ, główny konserwator przyrody Małgorzata Golińska:

Dziękuję. Pewnie trudno się odnieść wprost, ale chciałabym zacząć od odpowiedzi na ostatnie pytanie, bo każdy ma prawo do własnego zdania. Natomiast takie jednoznaczne wskazania, że źle wypełniamy zapisy konwencji jest nieuprawnione, bo uważam, że akurat jesteśmy bardzo aktywnym państwem, a współpraca ze wszystkimi pozostałymi państwami wymaga również w wielu miejscach nie tylko spotkań, ale przede wszystkim wzajemnego zrozumienia. Warto wskazać, że bioregion alpejski, jeśli chodzi o formy ochrony przyrody, ma pokrycie blisko 50%. Wydaje się, że to nie jest sytuacja, o której moglibyśmy mówić, że mamy zagrożenia, na które powinniśmy w trybie pilnym reagować. Zdaję sobie sprawę z tego, że zawsze znajdą się organizacje pozarządowe, które będą miały swoje cele do realizacji i będą o nie najbardziej zabiegać, robić wokół nich najwięcej zamieszania, najwięcej szumu. Co wcale nie oznacza, że zawsze będą miały rację. Tutaj myślę, że można byłoby polemizować z tym, co mówią organizacje pozarządowe, a co mówią zarządcy tego terenu, głównie leśnicy i tutaj o tym warto dyskutować na bazie faktów, informacji, zwłaszcza kiedy się mówi w jednej wypowiedzi o ochronie lasów naturalnych i mówi się jeszcze o tamtych terenach.

Druga rzecz, prosiłabym, żeby nie używać nazw, które nie funkcjonują, jak chociażby puszcza karpacka. Wiem, że to jest próba grania na emocjach słuchaczy, natomiast to, że ktoś nazywa dany teren puszczą wcale nie oznacza, że on warunki puszczy faktycznie wypełnia.

Jeśli chodzi o kwestie związane z parkami narodowymi, to tak jak mówiłam, tamten teren jest niezwykle bogaty w parki narodowe, jeśli chodzi o polską stronę. Każda inicjatywa powiększenia istniejących parków, czy utworzenia nowego parku będzie wsparta przez resort klimatu i środowiska. Natomiast warto wskazać, że zawsze te działania wywołują emocje przede wszystkim wśród społeczności lokalnej. My tego dzisiaj doświadczamy w momencie kiedy z inicjatywy oddolnej próbujemy czy rozmawiamy o powiększeniu Karkonoskiego Parku Narodowego i póki temat był prowadzony lokalnie, w rozmowach pomiędzy samymi zainteresowanymi, a więc przedstawicielami samorządów, parkiem narodowym, z udziałem nas, jako ministerstwa klimatu, to wydawało się, że ta dyskusja idzie w dość dobrą stronę. W którymś momencie pojawiła się grupa osób, która zaczęła na tym temacie próbować robić politykę i jak to zwykle w polityce bywa, rozmowy w tym momencie stały się dużo trudniejsze.

Dlaczego o tym mówię? Dlatego, że również w przypadku dyskusji o powiększaniu Bieszczadzkiego Parku Narodowego czy tworzenia nowych parków narodowych na terenie Karpat, ta polityka uprawiana przez różne strony rzutuje bardzo na postrzeganie decyzji, które mogłyby być tam podejmowane przez społeczność lokalną. W ślad za tym, nie ukrywam, minister klimatu i środowiska, wcześniej minister środowiska otrzymuje uchwały podejmowane przez lokalne samorządy, które zdecydowanie sprzeciwiają się podejmowaniu konkretnych działań. Dla nas to jest niezwykle ważny głos, dlatego, że ja na każdym posiedzeniu Komisji bez względu na to, czy dotyka to konkretnego tematu czy tematów generalnie związanych z ochroną przyrody w naszym kraju podkreślam, że nie ma skutecznej i dobrej ochrony przyrody, nie ma gwarancji ochrony dziedzictwa przyrodniczego naszego kraju, jeśli nie będzie akceptacji społeczności lokalnej. To, w jaki sposób można doprowadzić do konfliktów, niestety przerabialiśmy, a mam wrażenie, że trochę też przerabiamy wciąż na terenie Białowieskiego Parku Narodowego, jego powiększania, chęci powiększania, a także powiększania obszaru wpisanego na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, które odbyło się bez udziału społeczności lokalnej i dzisiaj jest polem olbrzymich konfliktów.

Jeśli chodzi o ochronę starodrzewia, w odniesieniu do dokumentów Unii Europejskiej, warto wskazać, że sama Unia jeszcze nie wypracowała nawet definicji starodrzewia. Tak więc, są organizacje pozarządowe, dla których wiek drzewostanu, który szacują

na 100 lat jest już wystarczającym argumentem do tego, aby uznać to za cenne dziedzictwo i objąć ochroną ścisłą. Jednak w naszym przekonaniu, jeśli chcemy mówić o ochronie starodrzewia, to musimy mówić również o takich lasach, które przez dłuższy czas nie były poddane ingerencji człowieka i to jest jedno z ważniejszych kryteriów i te dyskusje w Unii Europejskiej cały czas się toczą. Stąd wybieganie przed szereg w momencie, kiedy nawet nie wiemy, jakie definicje i wytyczne być może pojawią się w przyszłości, byłoby dość nierozsądne.

Jeśli chodzi o ustawę o parkach narodowych, prace nad samym projektem toczyły się z udziałem przedstawicieli parków narodowych chętnych do tego, aby w tych pracach wziąć udział. Byli to w dużej mierze dyrektorzy parków i przedstawiciele wszystkich organizacji związkowych funkcjonujących na terenie naszych polskich parków narodowych. Ten projekt po wypracowaniu właśnie w tej grupie roboczej został skierowany do departamentu prawnego do szczegółowego uregulowania tak, aby spełniał wszystkie wymogi legislacyjne. Uzgodnienia pomiędzy departamentem tematycznym a departamentem prawnym zajęły kilka tygodni. Trudno też się dziwić, dlatego, że to jest ustawa, która jest zupełnie nowa, wprowadza też dużo nowych kwestii, i w przyszłym tygodniu ten nasz projekt powinien zostać zaakceptowany przez kierownictwo resortu, a w konsekwencji skierowane do prac międzyresortowych i konsultacji publicznych. Tak więc wydaje się, że ten termin, o którym mówiłam – że do Sejmu powinien trafić ten projekt w pierwszym kwartale 2022 r. – jest niezagrożony. Chyba tyle, jeśli chodzi o pytania z mojego zakresu. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Bardzo dziękuję. Poproszę pana z Ministerstwa Zdrowia.

Dyrektor Departamentu Lecznictwa MZ Michał Dzięgielewski:

Dziękuję bardzo. Ministerstwo Zdrowia oczywiście dostrzegło problem związany ze skutkami przebytego COVID-u i ich następstwami w późniejszym okresie, wtedy, kiedy pacjent jest już negatywny i kiedy nie stwierdza się w jego krwi wirusa, natomiast następstwa w wielu układach zostają.

Zaczęliśmy od programu pilotażowego w Głuchołazach w szpitalu rehabilitacyjnym. Był on tam przez jakiś czas prowadzony. Potem program postanowiliśmy rozszerzyć właściwie na cały kraj. W związku z poleceniem Ministra Zdrowia prezes Narodowego Funduszu Zdrowia za pośrednictwem swoich dyrektorów podpisywał umowy na rehabilitację pocovidową w dwóch obszarach, jedne to są świadczenia stacjonarne, które mogą być udzielane w oddziałach rehabilitacyjnych już istniejących oraz właśnie w uzdrowiskach. Jest to konkretny program z opracowanymi bardzo dokładnie produktami, tymi, które znamy i tymi, o których wiemy, że będą miały korzyść w przypadku wszelkich możliwych powikłań po COVID-zie.

Drugi program, cieszący się nieco mniejszym zainteresowaniem, jest to program podpisywany na świadczenia ambulatoryjne oraz świadczenia domowe. W całej Polsce jest około 200 umów. Umowy są zawarte w każdym województwie zarówno na jedną, jak i na drugą część. Jest to prowadzone od maja tego roku i pacjenci mają udzielane świadczenia bez zbędnych zakłóceń i bez problemów z dostępem do tych świadczeń.

Natomiast nie rozważaliśmy drzewoterapii czy lasoterapii zgodnie z wzorem japońskim. Obawiam się, że nie mamy specjalnie opracowanych dowodów naukowych na skuteczność takiej metody. Pomijając intuicyjny dobry wpływ na nastrój człowieka, co dla mnie jest oczywiste, bo sam miałbym ochotę na drzewoterapię.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dziękuję bardzo. Poprosimy jeszcze resort kultury.

Dyrektor Departamentu Ochrony Zabytków MKiDN Katarzyna Zalasińska:

Odpowiadając na pytanie, które zostało zadane, o ten, jak rozumiem, aspekt finansowy, to na wstępie powiem, że zobowiązania, które wynikają z art. 11, one dotyczą sposobu prowadzenia polityki i wspierania przede wszystkim tradycyjnej architektury. Wspomniany przeze mnie protokół o dziedzictwie kulturowym i wiedzy tradycyjnej, który miał powstać, ale ostatecznie nie było na niego zgody większości państw, więc jako ofi-

cjalny dokument nie powstał. Była tam propozycja uszczegółowienia tego na konkretne zobowiązania, na konkretne projekty, i tak jak wspomniałam, ten protokół nie powstał.

Natomiast trzeba wyraźnie podkreślić, że Konwencja Karpacka pokrywa się zobowiązaniami z innymi ratyfikowanymi przez nas umowami międzynarodowymi czy to Rady Europy, czy chociażby UNESCO. Czyli te cele po prostu się powtarzają, więc trudno mówić o budżecie przeznaczonym na tę konkretną konwencję, skoro cele wpisane są w ustawodawstwo zwykłe. Jeżeli mówimy o środkach przekazywanych, to możemy mówić o środkach przekazywanych na wspomniane przeze mnie programy, czyli na ten program „Kultura ludowa i tradycyjna", w tym program „Mistrz tradycji", bo one de facto dają to źródło finansowania na realizację celów, o których mowa w Konwencji Karpackiej. Tak samo, jeżeli chodzi o zachowanie tradycyjnej architektury, to również co roku zwiększane środki, nakłady na program ochrony zabytków w dużym stopniu właśnie są powiązane z tymi celami. Co więcej, ta tradycyjna architektura, o której mowa, to jest przede wszystkim architektura drewniana, więc w tym zakresie też bardzo istotnie wzmacniamy ten poziom krajowy.

Natomiast, jeżeli chodzi o takie zaangażowanie nasze bardziej międzynarodowe, to chociażby warto wspomnieć, że w ramach wspomnianego przeze mnie wniosku Flisactwo, Polska była liderem, czyli jak gdyby ponosiła ciężar organizacyjny i finansowy przygotowania takiego wniosku. Tam gdzie możemy w ramach współpracy tych państw pełnić tę funkcję lidera, ponosić z tego tytułu też koszty, to taką rolę przyjmujemy. Natomiast, tak jak powiedziałam na wstępie, sama konwencja, zapis przede wszystkim wskazujący cele, on się wpisuje w ustawodawstwo zwykłe i w wiele źródeł finansowania, które są na poziomie krajowym.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Czyli rozumiem, że potwierdza pani, że finansujemy również inwestycje za granicami Polski, jeżeli one mają jakiś związek z historią, bo nie zrozumiałam tego, co pani powiedziała.

Dyrektor Departamentu Ochrony Zabytków MKiDN Katarzyna Zalasińska:

Finansujemy i tak możemy robić na poziomie krajowym. Przyjęliśmy zobowiązanie prowadzenia określonej polityki ochrony architektury tradycyjnej i to jest realizowane w Polsce poprzez polskie programy adresowane do dziedzictwa materialnego i niematerialnego.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Czyli nie są finansowane nieruchomości, zabytki poza granicami Polski w ramach realizacji celów Konwencji Karpackiej?

Dyrektor Departamentu Ochrony Zabytków MKiDN Katarzyna Zalasińska:

W takim zapisie, jak o tym mówi Konwencja art. 11, nie. Jednak Polska prowadzi liczne programy zagraniczne w zakresie polskiego dziedzictwa kulturowego za granicą, ale rozumiem, że nie tego dotyczy pytanie.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Bardzo dziękuję. Jeszcze pani poseł Anita Sowińska. Bardzo proszę.

Poseł Anita Sowińska (Lewica):

Króciutko chciałabym się odnieść do wypowiedzi pana ministra zdrowia, są takie opracowania. Nie ministra, przepraszam, przedstawiciela Ministerstwa Zdrowia. Przepraszam, rzadko się widzimy więc… Są takie opracowania, bo tym się interesowałam. Natomiast naprawdę polecam poczytać na ten temat, są również opracowania pokazujące, że kąpiele leśne czy spacery leśne podnoszą odporność organizmu, co jest niezwykle ważne. Myślę, że tej prewencji, również takich działań prewencyjnych i programów nam w Polsce brakuje.

Również dziękuję pani wiceminister Golińskiej za tę deklarację, że już w przyszłym tygodniu zobaczymy projekt ustawy. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Bardzo dziękuję. Jeszcze pani minister.

Sekretarz stanu w MKiŚ, główny konserwator przyrody Małgorzata Golińska:

Tylko doprecyzuję, bo w przyszłym tygodniu, tak jak mówiłam, jest w naszym kierownictwie. Najpierw jest kierowanie do konsultacji międzyresortowych, a to nie odbywa się jednocześnie, dopiero później są konsultacje publiczne. Wcześniej wskazywałam, że w naszym projekcie zaproponowaliśmy kilka rozwiązań, co do których musimy znać stanowisko innych resortów zanim upublicznimy projekt. Ponieważ ryzyko jest takie, że jeśli projekt stanie się publiczny, a my uznajemy, że te rozwiązania są bardzo dobre, ale np. nie uzyskają poparcia wśród przedstawicieli innych resortów i będziemy musieli je wykreślić, to wywołamy niepotrzebny zgrzyt.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dobrze. Bardzo dziękuję. Będziemy panią minister na bieżąco pytać, jak wygląda stan prac nad ustawą. Bardzo dziękuję pani minister, bardzo dziękuję paniom, panom posłom i gościom. Zamykam posiedzenie Komisji.

Przypominam, że dzisiaj o godz. 16:00 odbędzie się spotkanie w Lasach Państwowych, o godz. 15:30 odjeżdża bus, który zabierze zapisane osoby od razu na to spotkanie. Bardzo dziękuję.